

Силабус курсу Основи педагогічних досліджень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»

Дисципліна – нормативна

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

викладач кафедри освітології і педагогіки, д. філософії Андріана ШИШАК

Контактна інформація

a.shyshak@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Курс «Основи педагогічних досліджень» спрямований на підготовку здобувачів вищої освіти до свідомого оволодіння базовими компетентностями дослідника у сфері дошкільної педагогіки, розвиток критичного, аналітичного та креативного мислення, формування професійно значущих якостей, педагогічної культури та здатності до рефлексії. Особлива увага приділяється підготовці майбутнього вихователя до діяльності в умовах сучасного освітнього середовища, проведення педагогічних досліджень у закладі дошкільної освіти, використання їх результатів для оптимізації освітнього процесу та впровадження інноваційних методик, що сприяють всебічному розвитку дітей дошкільного віку.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вихователів ЗДО цілісного розуміння теоретичних основ педагогічного дослідження в дошкільній освіті, ознайомлення з методологією, методами та етапами його проведення, а також набуття практичних умінь щодо організації, аналізу та використання результатів педагогічних досліджень у роботі з дітьми дошкільного віку.

Структура курсу

Години (лек./практи.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Наука та педагогічне пізнання	визначати сутність науки та її роль у розвитку суспільства; характеризувати основні функції науки та їх значення для освіти; пояснювати завдання науки у формуванні критичного мислення та компетентностей дітей дошкільного віку; описувати структурні елементи науки; застосовувати види педагогічного пізнання у практиці; аналізувати взаємозв'язок науки та освітньої практики; оцінювати вплив сучасних наукових проблем на розвиток педагогіки.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроекту, виконання тренінгового завдання

2/2	Тема 2. Методологія педагогічного дослідження	визначати поняття методології педагогічного дослідження; пояснювати її значення для наукової діяльності; розрізняти методологічні підходи до організації педагогічного дослідження; встановлювати взаємозв'язок між методологією та методикою дослідження; обґрунтовувати вибір методів відповідно до методології; планувати й реалізовувати педагогічне дослідження згідно з обраними підходами.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
4/4	Тема 3. Система методів педагогічного дослідження	класифікувати методи педагогічного дослідження; визначати сферу їх застосування; використовувати загальнологічні, теоретичні та емпіричні методи; здійснювати збір, аналіз і обробку даних; добирати методи відповідно до теми, мети та завдань дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 4. Категоріальний апарат та етапи педагогічного дослідження	тлумачити основні поняття категоріального апарату; визначати компоненти педагогічної проблеми; формувати педагогічні гіпотези; розробляти план дослідження; обирати методи та інструменти збору даних; узагальнювати результати; готувати висновки й рекомендації.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 5. Академічна доброчесність у педагогічних дослідженнях	пояснювати сутність академічної доброчесності; визначати її значення у педагогічній діяльності; розпізнавати види порушень академічної доброчесності; аналізувати їх вплив на якість дослідження; застосовувати методи забезпечення доброчесності; дотримуватися етичних принципів під час проведення дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 6. Навчально-дослідна робота здобувачів вищої освіти	визначати види навчально-дослідної роботи; обирати форми звітності та презентації результатів; оцінювати дослідження за критеріями новизни, актуальності, практичної значущості; використовувати результати у навчальному процесі; організовувати самостійну роботу; формувати педагогічну компетентність і практичні навички вихователя.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 7. Інформаційне забезпечення педагогічного дослідження	визначати поняття педагогічної інформації; характеризувати її джерела; здійснювати пошук, накопичення й систематизацію даних; користуватися бібліотеками, базами даних, онлайн-ресурсами; оцінювати достовірність та релевантність інформації; формувати інформаційний масив для дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового

			завдання
4/4	Тема 8. Специфіка написання курсової роботи: планування та структура	обирати тему курсової роботи; обґрунтовувати її актуальність; формулювати мету та завдання; визначати структуру роботи; добирати літературу та джерела; планувати теоретичну і практичну частини; узгоджувати методи з метою дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 9. Специфіка написання курсової роботи: оформлення та захист	оформлювати текст роботи відповідно до стандартів; використовувати цитати, посилання, бібліографічні описи; візуалізувати результати у вигляді таблиць, схем, графіків; готувати висновки та рекомендації; презентувати результати; здійснювати публічний захист; створювати тези дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 10. Інтеграція теоретичних та практичних аспектів у педагогічному дослідженні	поєднувати теоретичний аналіз та емпіричні дані; формувати власні висновки й рекомендації; застосовувати методи дослідження у професійній діяльності; узгоджувати результати курсової та педагогічного дослідження; здійснювати рефлексію отриманих результатів; планувати подальший розвиток дослідницьких і професійних компетентностей.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання

Літературні джерела

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень: навч.метод. посіб.: 2-ге вид., перероб. та доп.. Івано Франківськ: НАІР, 2021. 276 с.
4. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / укл. : О. Є. Антонова, В. М. Єремєєва, Н. М. Мирончук. Житомир, 2018. 76 с.
5. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. Єрьоменко, І. Толмачова; О. Кузнецова, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 140 с.
6. Староста В.І. Основи педагогічних досліджень: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів педагогічних спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 43 с.
7. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень : підручник. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024. 183 с.
8. Чайка В. М., Шишак А. М. Здатність майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти проводити наукові дослідження: сутність та шляхи формування. Вісник науки та освіти. 2025. № 6(36). С. 1545-1560.
9. Чайка В. М., Шишак А. М. Формування у майбутніх фахівців дошкільної освіти здатності проводити наукові дослідження. Дошкільна і спеціальна освіта в умовах сьогодення: тенденції, ідеї, можливості : зб. наук. пр. за матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. уч. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. С. 207-210.
10. Шишак А. М. Формування елементарних інформаційно-цифрових умінь у дітей дошкільного віку. Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження) : збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної

науково-практичній конференції 20 березня 2024 року, м. Київ, Україна). Київ : Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. Т. 2. С. 156-159.

11. Шишак А. М. Формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів в умовах диджиталізації початкової освіти : дис. ... наук. ступеня д-ра філософії : 01 : 013 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2025. 337 с.
12. Шишак А. М., Чайка В. М., Руденський Р. Є. Реалізація принципу академічної доброчесності у процесі виконання науково-педагогічних досліджень. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2025. № 8(48). С.2344-2354.
13. Шишак А. М., Чайка В. М., Чикурова О. Я. Методологічні підходи до здійснення науково-педагогічних досліджень: сутність та освітні можливості. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 7(53). С. 1072-1083.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Основи педагогічних досліджень**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання*	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті з тем 1-5	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-5). **	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті з тем 6-10	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 6-10). **	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконані завдання	Екзамен охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-10). ***

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0». Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Оцінювання теоретичних питань модульного контролю відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

*** Оцінювання теоретичних питань екзамену відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

Оцінювання поточного опитування під час практичного заняття відбувається в обсязі 100 балів: 50 балів - за відповіді на питання для обговорення, 50 балів - за виконання практичного завдання. Оцінка за питання для обговорення виставляється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді; за виконання практичного завдання - таблиці критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання.

Таблиця критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді

Бали / Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Повнота відповіді (усна/письмова)	Відсутня відповідь або повністю не за темою	Дуже коротка, уривчаста, не розкриває питання	Лише часткове розкриття теми, значні пропуски	Тема загалом розкрита, однак бракує важливих аспектів	Відповідь майже повна, охоплено основні аспекти	Повна, вичерпна відповідь із висвітленням усіх аспектів
2. Точність і правильність викладу (усного/письмового)	Повністю неправильна відповідь	Переважають грубі помилки	Значні неточності та спотворення понять	Загалом правильно, але є деякі неточності	Майже без помилок, є поодинокі неточності	Абсолютна правильність, наукова точність
3. Логічність і послідовність викладу (усного/письмового)	Виклад хаотичний, без зв'язку	Логіка майже відсутня, уривчастість	Послідовність мало виражена, важко простежити логіку	Є логіка, але виклад непослідовний	Логічний виклад, незначні порушення послідовності	Чітка структура, логічна й послідовна відповідь
4. Глибина розуміння	Не виявляє розуміння	Поверхнєве розуміння	Обмежене пояснення, без глибини	Часткове пояснення причинно-наслідкових зв'язків	Достатнє розуміння, пояснення із прикладами	Глибоке розуміння, узагальнення, системне пояснення
5. Аргументованість відповіді (усної/письмової)	Відсутні аргументи	Аргументів мало, вони непереконливі	Аргументів достатньо, але без підтвердження	Аргументи є, але не завжди переконливі	Аргументована відповідь із прикладами	Сильна аргументація з прикладами, доказами, посиланнями
6. Застосування теорії на практиці (усне/письмове обґрунтування)	Відсутнє	Немає прикладів, лише абстрактні твердження	Наведено приклади, але недоречні	Доречні приклади, але неповні	Практичні приклади доречні та різноманітні	Теорія застосована вдало, наведено яскраві й різноманітні приклади
7. Термінологічна грамотність (усна/письмова)	Термінологія відсутня або неправильна	Використання термінів із значним помилками	Використання частково правильних термінів	Використання більшості термінів правильно, але з помилками	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
8. Комунікативні навички (усні/письмові)	Відповідь відсутня	Мовлення/ стиль незрозумілі	Мовлення/стиль малозрозумілі, є труднощі у сприйнятті	Загалом зрозуміло, але не завжди чітко	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
9. Самостійність мислення (усна/письмова)	Відсутні власні думки	Лише відтворення матеріалу	Мінімальні спроби власного аналізу	Є окремі власні судження	Помітна самостійність, власні узагальнення	Високий рівень самостійності, оригінальні ідеї
10. Вміння усно відповідати на додаткові запитання / вміння давати письмові пояснення	Не відповідає	Відповідає зі значними труднощами	Відповідь неповна, з помилками	Загалом відповідає, але з паузами чи неточностями	Відповіді повні, впевнені	Відповідає впевнено, швидко й правильно на всі запитання

Таблиця критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
-----------------------	----------------	--------------	---------------	---------------	---------------	----------------

1. Відповідність темі та меті	Завдання не пов'язане з темою	Дуже слабка відповідність	Часткова відповідність, мета не розкрита	Загалом відповідає, але є неточності	Відповідає темі з дрібними відхиленнями	Повністю відповідає темі, мета реалізована
2. Використання цікавих методів та прийомів	Не використано	Є лише згадка без реалізації	Використано фрагментарно	Реалізовано, але неефективно	Використано вдало, проте не повністю	Цікаві методи та прийоми інтегровано гармонійно
3. Чіткість і зрозумілість виконання завдання	Незрозуміле	Дуже складне / нечітке	Частково зрозуміле	Зрозуміле, але потребує уточнень	Переважно чітко й доступне	Абсолютно зрозуміле, логічно структуроване
4. Методична доцільність	Необґрунтоване	Дуже слабе методично	Частково обґрунтоване	Є доцільність, але не повна	Методично виправдане з незначними похибками	Повністю методично обґрунтоване
5. Відповідність результатам навчання	Зв'язок відсутній	Мінімальний зв'язок	Часткове співвідношення	Забезпечує досягнення окремих результатів	Відповідає більшості результатів	Спрямоване на досягнення всіх результатів
6. Дидактична цінність	Не має навчальної цінності	Дуже низька	Обмежена	Має певну цінність	Висока дидактична цінність	Максимальна навчальна та виховна користь
7. Практична реалізація	Неможливо реалізувати	Реалізація формальна	Реалізація часткова	Може бути проведене, але з труднощами	Може бути успішно реалізоване	Легко реалізується, ефективно в практиці
8. Комунікативне оформлення	Відсутнє / незрозуміле	Дуже низький рівень	Низький, нечіткі формулювання	Достатньо зрозуміло, але сухо	Виразно, грамотно, логічно	Вільна, професійна, комунікаційно точна подача
9. Самостійність	Відсутня	Мінімальна	Часткова, з опорою на готові зразки	Виконано переважно самостійно	Висока самостійність	Повністю авторський, творчий підхід
10. Рефлексія	Відсутня	Дуже поверхова	Часткова, неповна	Є, але без аналізу	Усвідомлена, з аналізом недоліків	Глибока, аналітична, із висновками щодо вдосконалення

Оцінка за виконання завдань тренінгу - 100 балів. Під час тренінгових занять здобувач вищої освіти виконує сумарно 10 тренінгових завдань, розподілених на весь відведений для тренінгів час. За кожне тренінгове завдання здобувач вищої освіти може отримати 10 балів. Оцінювання виконання завдань тренінгу відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу.

Таблиця критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали
1. Розуміння змісту завдання	Відсутнє розуміння суті завдання	Завдання виконане частково, окремі аспекти не розкриті	Здобувач вищої освіти повністю зрозумів завдання, чітко і правильно відобразив його суть
2. Аргументованість і обґрунтованість виконання	Аргументація відсутня або невідповідна	Наведено загальні міркування без глибокого обґрунтування	Відповіді/рішення підкріплені фактами, прикладами, логічними доказами
3. Креативність і практична спрямованість	Відсутня новизна, рішення не мають практичної цінності	Ідеї загальні, частково практичні	Запропоновані оригінальні, реалістичні й практично застосовувані ідеї
4. Якість презентації результату (усної чи письмової)	Результат поданий хаотично, незрозуміло	Є недоліки у структурі чи подачі, але загалом зрозуміло	Результат представлений структуровано, логічно, зрозуміло
5. Співпраця та комунікація під час групової роботи	Не співпрацює, ігнорує колективну діяльність	Бере участь, але з посереднім внеском у групову роботу	Активно взаємодіє з командою, підтримує дискусію, враховує думки інших

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи (максимум - 10 балів за один мініпроект; як результат - 100 балів за самостійну роботу загалом).

Таблиця критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали
1. Відповідність темі та меті	Продукт не відповідає темі та меті	Частково відповідає, є неточності	Повністю відповідає темі, меті та очікуваним результатам
2. Структура та логіка продукту	Продукт хаотичний, без логіки	Структура є, але окремі елементи нелогічні	Продукт логічно структурований, чіткий та зрозумілий
3. Дидактична цінність / навчальний ефект	Продукт не має навчальної цінності	Частково сприяє навчальному процесу	Максимальна дидактична цінність, стимулює активне навчання
4. Візуалізація та наочність	Відсутні матеріали або наочність	Частково наочний, деякі елементи допомагають сприйняттю	Добре оформлено, візуально зрозуміло, сприяє сприйняттю
5. Креативність та практичність	Відсутні елементи креативності, продукт не практичний	Є елементи оригінальності, частково придатний для використання	Креативний, оригінальний, повністю готовий для практичного застосування

Шкала оцінювання здобувача освіти:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом